

Amisten hyvinvointihaasteet ja yhteisöllisen opiskeluhuollon merkitys

Kuka olen?

Aale Päivinen

SAKKI ry:n puheenjohtaja

aale.paivinen@sakkiry.fi

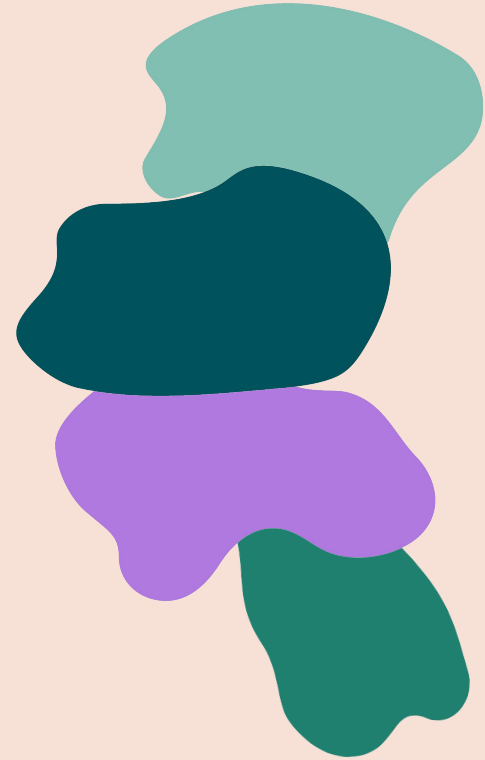
044 7530 581

SAKKI

Alkupohdintaa

Onko teidän oppilaitoksessa näkynyt opiskelijoiden uupumusta?

Ovatko opiskelijat olleet energisiä opinnoissaan?

Mielipide | Lukijan mielipide

Opiskelijoiden mielenterveys on kriisissä

Tarvitsemme terapiatakuun sekä riittävästi rahoitetun ja toimivan terveydenhuollon, jossa opiskelijoita ei pompotella luukulta toiselle.

13.4. 2:00

Tilastokeskus

Opintojen keskeyttäminen lisääntyi ja valmistuminen hidastui toisen asteen koulutuksessa koronavuonna 2020 – myös opiskelijoiden työssäkäynti väheni

17.3.2022 08:04:08 EET | [Tilastokeskus](#)

AMIS-vahti: Amisbarometri nosti esiin opintolainan ongelmat – helsinkiläinen opiskelija Atte Karpola, 22: "Velkakierre pelottaa"

Publicerat: fre 8.4.2022 · Tillgänglig tillsvidare · 80 lyssningar

Kotimaa | Koulut

Opiskelijoiden masennus- ja ahdistusoireilu on lisääntynyt ja koulupsykologien vastaanotot ruuhkautuneet – helpotusta tilanteeseen haetaan laki-muutoksesta

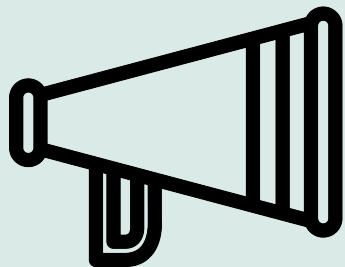
Opiskelu

Sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ammattikoululaiset kokevat oppilaitokset turvattomiksi – Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja rasismi korostuvat vastauksissa

Tuoreeseen amisbarometriin vastanneista joka viides muuta sukupuolta olevista oli harkinnut opiskelun keskeyttämistä tai opiskelupaikan vaihtoa.

SAKKI

Kolme keskeistä hyvinvointihaastetta

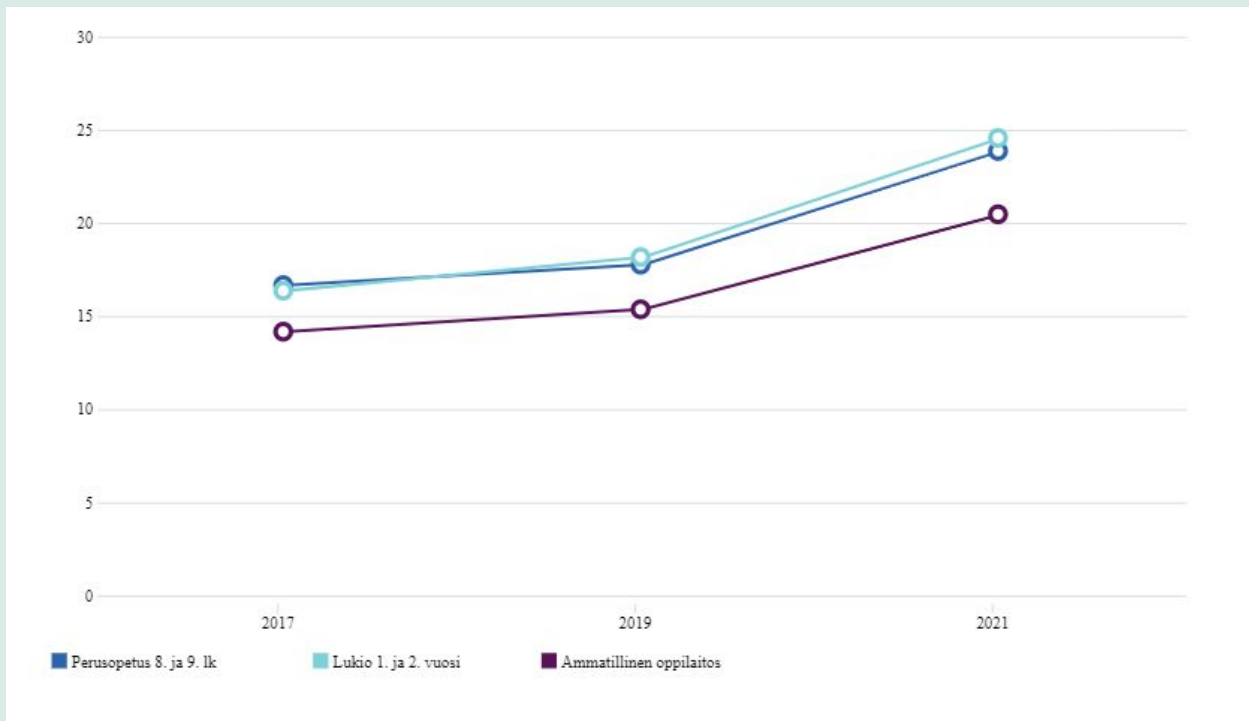

1. Mielensterveyskriisi
2. Yhdenvertaisuus
3. Talous

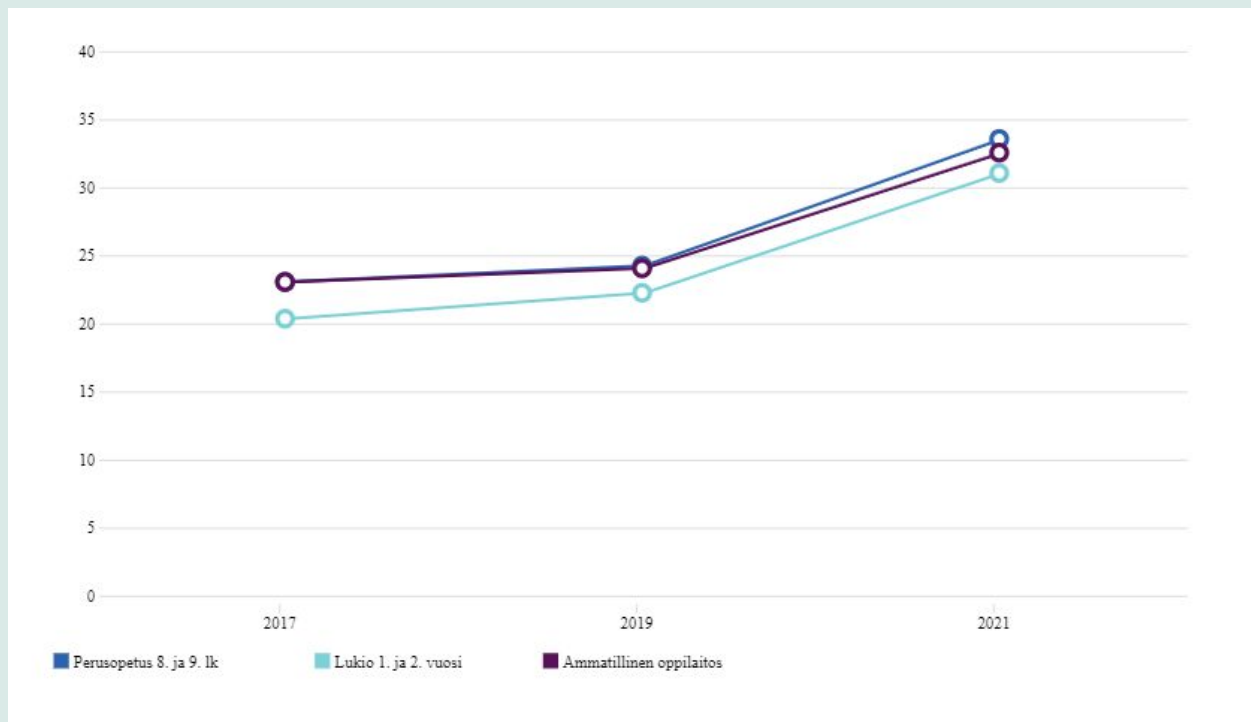
1. Mielensterveyskriisi

- Amisbarometrin mukaan 35 % opiskelijoista kokee, että opiskelu on henkisesti raskasta
- 29 % opiskelijoista ei koe, että aamulla herätessä tuntuu hyvältä lähteä opiskelemaan (nousut 7 % vuodesta 2019)
- 19 % on kertonut, että on harkinnut alan tai oppilaitoksen vaihtamista tai opintojen keskeyttämistä terveydellisistä syistä johtuen
- Kouluterveyskyselyn mukaan Lähes 20 % amisopiskelijoista ei ole päässyt psykologin vastaanotolle yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana

Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu, %

Koko maa, tytöt, %

2. Yhdenvertaisuus

- Amisbarometrin mukaan kiusaamista ja syrjintää ilmenee niin opiskelijoiden kuin opettajien ja muun henkilöstön taholta. Vähemmistöihin kuuluvat kärsivät kiusaamisesta ja syrjinnästä selkeästi eniten.
- 5 % koki oppilaitoksen turvattomaksi ja samaten 5 % työssäoppimispaikan. Vähiten turvallisuuden kokemuksia oli sukupuolivähemmistöillä.
- Opiskelutovereihin tutustumisen vaje kohdistunut etenkin naisiin ja sukupuolivähemmistöihin.
- Yleisimmät syyt harkita keskeyttämistä liittyivät alan tai opiskelun kiinnostavuuteen, opetuksen laatuun tai organisointiin, oppimisvaikeuksiin tai terveydellisiin syihin → MUTTA: Sukupuolivähemmistöillä korostuivat lisäksi kiusaaminen tai häirintä (19 %) ja syrjintä tai rasismi (16 %).

3. Talous

- 15% opiskelijoista maininnut heikon rahatilanteen syyksi, miksi opinnot ovat hidastuneet. 13% kuvaili, että raha-asiat tuottivat jatkuvasti hankaluuksia.
- V. 2017 jälkeen opintotuen ostovoima pienentynyt 100 €.
- Opintovelallisten amisten määrä nousussa, v. 2020 velallisia jo reilu 40 000 ja keskimääräinen lainamäärä n. 9400 € . Opintovelallisia on alle 20 v. ikäryhmässä jopa 13 000.
- 9% amiksista kertonut ottaneensa kerran tai useammin pikavippejä tai kulutusluottoa.

Yhteisöllinen opiskeluhuollon merkitys

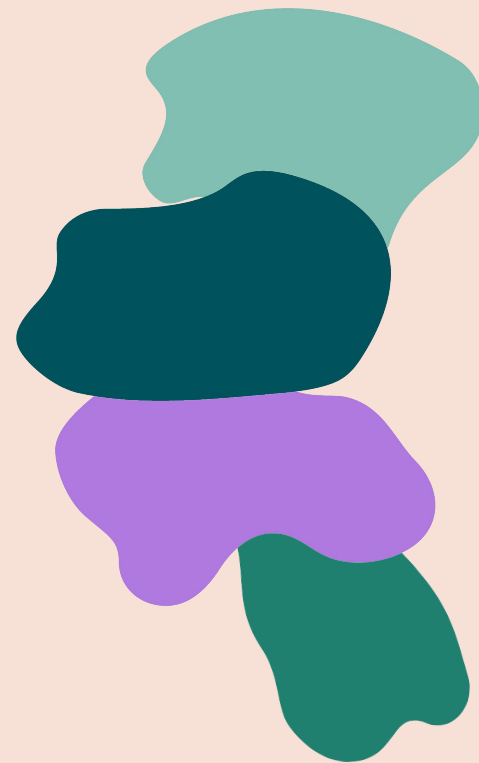
Mitä laki sanoo yhteisölliseen opiskeluhooltoon liittyen?

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla **koko oppilaitosyhteisössä** edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhooltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista.

Pohdittavaksi

Millaista yhteisöllinen
opiskeluhoito teidän
oppilaitoksessa on?
Millaisia toimia se sisältää?

Mitä laissa mainitut toimet voisivat olla? 1/3

1. Opiskelijakuntatoiminnan tukeminen

- Vuorovaikutuksen paikat opiskelijoille ja oppilaitoshenkilöstölle
- Matalan kynnyksen tapahtumat
- Keskustelufoorumit
- Arjen osallisuus (esim. kahvihetket)

← Opiskelijat mukaan em. suunnitteluun ja toteutukseen, jolloin sitoutuminen paranee

Merkitys: Oppilaitosviihtyvyys ja yhteisöllisyys paranee, opintoihin kiinnittyminen vahvistuu ja keskeytysriski pienenee.

Mitä laissa mainitut toimet voisivat olla? 2/3

2. Opetushenkilöstö

- Opettajien resurssien ja hyvinvoinnin turvaaminen
- Yhdenvertaisuus- ja turvallisuuskoulutus
- Osallistuminen opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseen läpileikkaavasti

Merkitys: Opettajien hyvinvointi resonoi opiskelijoihin ja tukee oppilaitoksessa viihtymistä laajemmin. Opettajilla paremmat työkalut kohdata haastavia tilanteita oppilaitosarjessa. Yhteisöllinen ote opiskelijoiden osallisuuden tukemiseen (esim. opku-toiminta ei yksin ohjaavan opettajan harteilla)

Mitä laissa mainitut toimet voisivat olla? 3/3

3. Yhdenvertaisuuden vahvistaminen

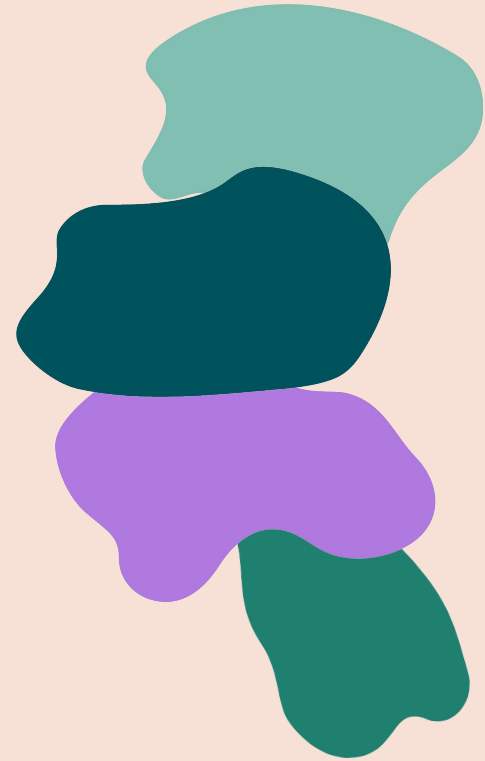
- Koulutukset opiskelijoille ja opetushenkilöstölle esim. yhdenvertaisuuteen ja tunnekasvatukseen liittyen
- Turvallisemman tilan luominen → Esim. opiskelijoiden osallistaminen ohjeiden suunnitteluun, tapahtumiin häirintäyhdyshenkilöt, anonyymit palautekanavat
- Monimuotoisuuden huomioiminen viestinnässä, tukiopiskelijatoiminta
- Opiskelijoiden kokemusten selvittäminen → Missä parannettavaa yhdenvertaisuuden suhteen. Tuloksista ja toimista viestiminen opiskelijoille.

Merkitys: Oppilaitosyhteisöllisyys ja -turvallisuus vahvistuu. Toimintaan osallistuu enemmän opiskelijoita ja moninaisemmista taustoista. Oppilaitosväkivalta vähenee. Opiskelijoiden omat taidot vertaissovitteluun liittyen paranee.

SAKKIn materiaaleja

- Opiskelijakuntatoiminnan opas
- Vaikuttamisen askelmerkit -opas
- Älä oletta! Normit nurin -opas
- www.amisbarometri.fi

Materiaaleja jaossa tapahtumassa!

Lämmin kiitos!

SAKKI